

SALVEM SA RÀPITA - fitxa resum del projecte

Índex:

- Campos: projecte de complex turístic de cinc estrelles a son Durí-sa Ràpita
- Descripció del projecte
- Promotor
- Administracions responsables
- Base legal
- Estat de tramitació
- Actuacions
- Localització
- Impacte ambiental i social
- Reacció ciutadana
- Què pots fer tu?

Campos - Projecte de complex turístic de cinc estrelles a son Durí - sa Ràpita. El Govern de les Illes Balears està tornant a pretendre impulsar nous megaprojectes urbanístics a zones sensibles amb l'argument de generar llocs de feina i impulsar l'economia turística i local. En aquest cas es tracta d'un hotel de 285 habitacions, 1400 places, camp de golf i instal·lacions esportives complementàries que pretén situar-se en el municipi de Campos, a una finca confrontant amb l'ANEI d'es Trenc-es Salobrar que inclou els mítics arenals verges de les platges d'es Trenc i sa Ràpita. El projecte ha estat avalat per la declaració de "Interès Autonòmic" per part del Govern a instàncies de la Conselleria de Turisme i ha motivat una polèmica "correcció d'errors" del Pla Territorial de Mallorca, gràcies a la qual Campos pot ara desenvolupar el projecte hotelier a la zona. El projecte compta amb el suport absolut per part de l'Ajuntament de Campos tot i haver generat una resposta popular en contra sense precedents.

Descripció del projecte: el projecte encara no ha iniciat la seva tramitació. De fet, el sòl urbanitzable de la finca de son Durí no té encara Pla Parcial, encara així, la intenció ha estat mereixedora de la declaració d'interès autonòmic a l'abril d'aquest mateix any. Per altra banda, el Pla Territorial de Mallorca

plantejava dubtes sobre el núm. de hectàrees que el municipi de Campos tindria disponibles pel seu creixement. Per evitar una possible interpretació restrictiva que impedís el desenvolupament del projecte, el Consell de Mallorca, va aprovar, gràcies a la majoria del partit popular, una "correcció d'errors" que ha estat impugnada pels partits de l'oposició i que garanteix el creixement turístic a la finca de Són Durí. L'ajuntament per la seva banda, ha iniciat la tramitació d'una modificació de les NNSS per a adaptar-se a les diposicions del Pla Territorial un cop corregit el suposat error.

Promotor: Mirador d'es Trenc, SL. i Cases de sa Ràpita, SL,

Administracions responsable de la seva aprovació: Govern de les Illes Balears (autoritzacions turístiques), Consell Insular de Mallorca (modificació NNSS Campos, pla parcial i projecte d'urbanització) y Ayuntamiento de Campos (licències d'urbanització i edificació)

Base legal: Modificació núm. 2 del Pla Territorial de Mallorca, normes subsidiàries del municipi de Campos, Llei 4/2010, de 16 de juny, de mesures urgents per a l'impuls de la inversió a les Illes Balears (BOIB núm. 94 de 22 de juny de 2010), Llei 8/2012, de 19 de juliol

del turisme de les Illes Balears (BOIB Num. 106 de 21 de juliol de 2012)

Estat de tramitació: el projecte en sí, no ha iniciat encara la seva tramitació municipal. Els promotors han d'iniciar prèviament encara la tramitació del Pla Parcial i el projecte d'urbanització.

Actuacions: La proposta d'inversió consisteix en la creació d'un hotel de 285 habitacions i 203 suites, sota els criteris de qualitat turística i integració arquitectònica, atès que es compatibilitzarà l'arquitectura tradicional amb les darreres tecnologies, i respecte al medi ambient, perquè s'utilitzaran espècies vegetals autòctones per a l'enjardinament de la zona. Igualment, es construirà sota criteris de sostenibilitat i eficiència energètica, atès que s'implantaràn les darreres tecnologies en energia solar, com també en cogeneració i s'adaptarà la construcció als condicionants climàtics del lloc. En el complex està prevista també la construcció d'una important instal·lació esportiva, sempre comptant amb la declaració d'interès general, per contribuir a la desestacionalització turística i oferir una excel·lent infraestructura als residents de la Ràpita. A més del club social, piscines, pistes de tennis, pàdel i un poliesportiu, també es crearà una escola de golf amb un camp de pràctiques i un camp de nou clots de Picht and Putt (extret de la nota informativa del Govern de dia 30 de març de 2012)

Localització i valors naturals: La finca de son Durí, està qualificada actualment com a sòl urbanitzable, encara que el projecte també afecta a una zona de sòl rústic. Actualment es tracta d'una zona sense cap tipus de desenvolupament urbanístic, amb una massa vegetal, garriga d'ullastre, de notable interès ecològic i paisagístic que manté intacta la riquesa ecològica que li confereix una diversitat d'ambients que acaba repercutint en un elevat valor faunístic. De fet, la garriga d'ullastre és un dels hàbitats de la tortuga mediterrània *testudo hermani*, espècie protegida per la directiva Habitats. A més, la finca confina amb

l'espai natural d'es Trenc - es Salobrar de Campos, declarat Àrea Natural d'Especial Interès (ANEI) al 1984 pel parlament de les Illes Balears, Zona d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA) i Lloc d'Interès Comunitari (LIC). Es Trenc i es Salobrar de Campos formen un conjunt natural excepcional, en el qual destaquen les formacions dunars i la zona humida, utilitzada per un nombre important d'espècies d'aus. Podeu consultar la fitxa de la [xarxa natura 2000](#).

La Llei d'Espais Naturals (1991) disposava que la zona conformada pels arenals verges i formacions dunars de sa Ràpita i es Trenc, juntament amb la zona humida d'es Salobrar, havia de ser dotada d'una figura de protecció i conservació. El 9 de juny de 2006, per Acord del Consell de Govern, es va iniciar el procediment d'elaboració del Pla d'ordenació de recursos naturals (PORN) a l'àmbit de la zona del Trenc - Salobrar de Campos - cal esmentar que inicialment el PORN no incorporava la garriga de Sa Canova (on es va projectar un camp de Polo l'any 2004) i que l'any 2003 es varen modificar les Directrius d'Ordenació Territorial (DOT) possibilitant la construcció excepcional d'una clínica-hotel en el balneari de Sant Joan de la Font Santa. El procediment es va deixar caducar a inicis d'aquesta legislatura. Com a conseqüència, durant més de 25 anys no s'han pogut aplicar mesures de protecció i conservació fermes ni s'ha consolidat cap sistema de gestió sobre aquest espai natural, abordant de forma seriosa la principal problemàtica que ho afecta: la degradació de les platges i sistemes dunars ocasionada per l'activitat humana. Sense una infraestructura humana i material de gestió, l'ordenació de qualsevol espai natural és avui impossible.

Impacte ambiental i social: El projecte contribuirà a empitjorar la situació general de degradació i vulnerabilitat de l'àrea protegida. Generaria una pressió molt forta sobre els arenals de sa Ràpita i es Trenc, sistemes fràgils i ja molt vulnerables precisament a causa de la gran afluència de turistes que reben a l'estiu

aquestes platges i que ha contribuït, juntament amb altres factors d'origen antròpic - retirada de posidònia amb sistemes mecànics i construcció en els anys 70 del port esportiu de sa Ràpita amb la consegüent modificació de la dinàmica litoral - a la reculada de la línia de mar i a la degradació del sistema dunar.

La construcció d'aquest complex turístic de luxe que es projecte juntament amb un camp de golf, representaria a més altres impactes com:

- el consum i transformació exagerat i negatiu de territori: el projecte implica el consum de 21 hectàrees de territori ben conservat. Així, 21 hectàrees de pineda, garriga o alzar es transformarien per a convertir-se en complex hotelier i camp de golf. La conformació dels paisatges actuals de la Mallorca rural, de la qual son Durí, és un clar exponent, constitueixen un exemple extraordinari de compatibilitat entre diverses activitats econòmiques, valors naturals, ecològics, etc. Segles en formar-se paisatges queden destrossats, en un breu lapse de temps.
- més oferta turística : tots els estudis elaborats recentment destaquen el fet que a Mallorca hi ha un excés d'oferta turística i residencial i la pròpia Federació de Camps de Golf adverteix que ja hi ha suficient oferta a Mallorca. De fet, sa Ràpita, és un exemple de l'excés d'oferta residencial. Aprovar projectes que impliquen un increment de l'oferta turística és una contradicció amb el que hauria de ser la tendència general pel que fa a política turística: la reconversió i recuperació de zones degradades per la massificació.
- contaminació de les aigües: Un camp de golf necessita, per a la seva supervivència, convertir-se en una àrea pràcticament abiòtica - sense vida - per a això la utilització de substàncies químiques tòxiques (pesticides, herbicides, insecticides, fertilitzants...)

es converteix en una necessitat. De fet l'Institut d'Ecologia aquàtica de Girona ha equiparat els seus efectes als d'una activitat industrial molt contaminant. Per a poder mantenir les gespes dels camps de golf, aquestes han de ser tractades amb nombrosos productes químics, per a evitar, per una banda que creixin herbes que no interessin i per a evitar que determinats insectes o rosegadors facin malbé la gespa. En les greens, pel fet de necessitar més atencions, la quantitat de productes que s'utilitzen són molt nombrosos i tòxics, tals com el bromur de metil, el clortalonil o carbaril. No cal dir que aquest excés de productes químics pot acabar afectant la qualitat de les aigües subterrànies i per tant, a la zona humida d'es Salobar.

- elevat consum d'aigua. El tema de l'aigua és un dels principals problemes que es derivarien de la construcció d'aquest complex turístic amb camp de golf i aquesta problemàtica es manifesta principalment en la pressió sobre els recursos hídrics a causa del elevat consum d'aigua (quantitat) i la contaminació dels aqüífers (qualitat). El municipi de Campos pateix un règim general de manca de pluges anuals. Menys de 400mm/anuals, considerat pels experts clima mediterrani de tipus semi-àrid. Els increments de la pressió sobre els recursos hídrics constitueix un dels problemes més importants derivats de la construcció i funcionament d'una oferta com la que es projecta en son Durí. En relació a la construcció del camp de golf, es calcula que les necessitats de reg d'un camp de golf de 9 clots com el que sembla ser que es projecta en son Durí (20-30 hectàrees) superen els 250.000 m³ anuals (l'equivalent al consum domèstic de més de 4.000 persones), amb consums diaris en els mesos d'estiu d'uns 1.500 m³. A aquest volum

s'hi hauria d'afegir l'aigua que s'evapora en els petits llacs inserits en els camps i evidentment, l'elevat consum de les 1.200 places turístiques de 5 estrelles (una mitjana de 40.090 m³ anuals; 361 litres per plaça i dia).

Per norma general el consum d'aigua d'un turista és el doble que el resident habitual de la zona. Certament aquest elevat consum pot provocar problemes a zones veïnes existents com a conseqüència de les fortes extraccions d'aigua dels aqüífers. Per altra banda, no podem oblidar que, al marge de l'aigua necessària per a satisfer la demanda de les instal·lacions, i tot i que la llei obligui a usar aigües depurades per al reg dels camps, en alguns casos hi ha empreses que incompleixen els autoritzacions i llicències, regant amb aigua de pous, un fet que contribueix greument a l'esgotament i salinització dels aqüífers.

En tot cas la promoció d'instal·lacions que usen de forma tan notable aquest recurs sembla absolutament desaconsellable a unes illes on l'aigua és un recurs tan escàs, i que sovint pateix problemes de proveïment en nuclis urbans. Per altra banda i lligat al punt anterior relatiu a la contaminació, la utilització d'aigües residuals per al reg d'aquesta gespa en condicions no adequades, ocasiona contaminació dels aqüífers a causa del seu gran contingut salí i orgànic de les mateixes, juntament amb els elevats valors de nutrients que duen, destacant un elevat nivell de sals clorurades i sòdiques. En aquestes aigües també destaquen les altes quantitats de sulfats o amonis entre altres elements. La demanda biològica d'oxigen és elevada, pel que la descomposició anaeròbica d'aquesta és molt complexa, donant lloc a les capes negres en el subsòl de la gespa. Un aqüífer sobre el qual existeix un camp

de golf presenta majors riscos de contaminació, a causa de la gran facilitat d'infiltració d'aquesta. En aquest sentit per tant, l'aigua depurada tampoc representa una solució íntegra a la incidència d'aquesta activitat a la problemàtica de l'aigua.

Reacció ciutadana: l'anunci de l'impuls dels complex turístic va propiciar la creació de la Plataforma Salvem sa Ràpita, que en poc més de dos mesos va recollir prop de 17.000 signatures contràries al projecte que varen ser lliurades a la Conselleria de Turisme. L'aparició de la notícia de la declaració d'interès autonòmic als mitjans locals i a un diari estatal de gran difusió, va desencadenar un allau de reaccions contràries al projecte a través de les xarxes socials que va plasmar-se en la participació massiva a la cadena humana organitzada el 29 d'abril de 2012 per la Plataforma Salvem sa Ràpita, Amics de la Terra i GOB.

De llavors ençà està activa la **Campanya Salvem sa Ràpita** que treballa en diversos fronts:

- difusió i posada en valor dels aspectes naturals de la zona. Un grup de naturalistes treballa en profunditat els valors naturals de la zona que justifiquen la seva protecció i manteniment, tant a la finca de son Durí com als seus voltants.
- campanya informativa als mitjans locals, nacionals i internacionals, proporcionant informació periòdicament per al seguiment de la notícia
- campanya d'adhesions d'entitats conservacionistes d'àmbit estatal i internacional. En aquest sentit, les cinc entitats ecologistes d'àmbit estatal (Greenpeace, SEO, WWF, Ecologistas en Acción i Amics de la Terra) ja han manifestat el seu suport a

- la campanya i han remès una carta al president Bauzá demanant la retirada del projecte. Per altra banda, l'associació internacional Surfrides a activat, en col·laboració amb el GOB, el seu programa Guardacostas donant suport econòmic, jurídic i tècnic a la campanya i evidentment en la difusió de les conseqüències que es podrien derivar del projecte.
- campanya adreçada als turistes amb accions que es desenvoluparan durant el mes d'agost i que s'aniran informant al seu moment
 - ciberaccions
 - seguiment de la campanya jurídica per fer front a les tramitacions administratives irregulars
 - seguiment de la tramitació administrativa del projecte. En aquests moments s'han presentat al·legacions a l'avanç de la modificació de les NNSS de Campos que l'Ajuntament va aprovar en una sessió extraordinària i urgent el passat 29 de juny de 2012.
 - accions de denúncia i difusió. Propera acció: Festival salvem sa Ràpita: tot està en joc. 6 de setembre de 2012. Més informació a través de la [web del GOB](#) o a través de les xarxes socials: [facebook](#) i [twitter](#)

Què pots fer tu?:

Si t'interessa col·laborar amb el GOB, pots fer-lo de moltes maneres i des de molts llocs diferents; en solitari o amb altres persones, i també des del teu treball.

- Si vols col·laborar específicament en la campanya Salvem sa Ràpita, posa't en contacte amb nosaltres a través del telèfon del GOB, **971496060** o a través del correu territori@gobmallorca.com i ens posarem en contacte amb tu.
- El GOB té una **xarxa de voluntariat territorial** que representa a l'organització a nivell local i que cada cop més, pretenem que a través de tallers participatius, ens ajudin a construir el GOB del present i del futur a tenir presència i a ser actius en la lluita pel nostre territori i la nostra biodiversitat.
- Si ets menor de 25 anys, pots unir-te a programes específics dissenyats per a joves, com la **Joves del GOB** (gobjoves@gmail.com) o els **campaments d'estiu**.
- Col·labora fent un [donatiu al GOB](#) de la quantitat que tu vulguis i desgrava-t'ho de la declaració de renda.
- Fes-te soci del GOB. Els socis són el pilar de l'organització. Representen el nostre major suport econòmic i sobretot, el suport i la legitimitats social i política.
 - [Vull fer-me soci/a](#)
- I si no tens tant temps o doblers, recorda que sempre pots seguir-nos a través de les xarxes socials i donar suport les nostres ciberaccions amb un sol clic.